

падъ дори до XIX-я вѣкъ, е познатъ пловдивскиятъ часовникъ на площада „Джумая“¹⁾, но въ Сливенъ такъвъ не се помни.

Прочутиятъ естественикъ Белонъ, който пътувалъ въ Турция прѣзъ срѣдата на XVI-я вѣкъ, забѣлѣзва, че нийдѣ въ тая страна не видѣлъ часовникъ. Въ тая смисълъ се оплаква и извѣстниятъ Бузбекъ. Въ Пловдивъ е имало слънчевъ часовникъ още въ 1665 г., когато такъвъ е липсвалъ въ Цариградъ²⁾.

Основитѣ на сливения часовникъ сж отъ началото на XIX-я вѣкъ. Имало ли е тукъ по-рано слънчевъ часовникъ — не се знае. Споредъ надписа, спазенъ на мраморна плочка днесъ на входната вратичка на кулата, излиза, че часовникътъ е построенъ прѣзъ 1808 г. Надписътъ е на литературенъ турски езикъ. Той ни казва, че инициаторътъ за построяването на часовника е нѣкой си Х. Юсменъ, „който започналъ сливения часовникъ и правилъ такива благодарѣния и на други мѣста“. Обаче Х. Юсменъ не доживѣлъ за да доискара този „споменъ“, та когато дошелъ отъ Русчукъ за аенинъ въ Сливенъ Мехмедъ Ага, довършилъ го той. Казва се по-надолу, че тѣй доизкараниятъ часовникъ ще разчита на благодарността на тия, които го гледатъ отъ четири страни“. И дѣйствително, здравата, кивгирлия кула на часовника е четвъртита. Кога е билъ започнатъ часовникътъ, и какъвъ е билъ Х. Юсменъ: дали богатъ сливения турчинъ или сливения аенинъ — не се знае. На всѣки случай, часовникътъ е билъ готовъ прѣзъ 1808 г. или споредъ мухамеданското лѣточисление — 1223 г. отъ Хеджира (Мухамедовото бѣгство, 622 г. нашъ стилъ)³⁾.

¹⁾ Такива се пазятъ въ Парижъ, въ палата на инвалидитѣ, въ срѣдновѣковнитѣ кули на Лондонъ и т. н.

²⁾ Ср. пътнитѣ бѣлѣжки на Тафернеръ за 1665 г. и графъ Севбйовъ за 1788 г. Мсб., год. IV, стр. 468, 480.

³⁾ Часовничната кула въ Габрово е построена въ 1814 г., а не въ 1811 г., както пише Гжбински за Габрово (стр. 18). Мнозина грѣшатъ въ прѣсмѣтането турскитѣ години като не взематъ въ внимание диференцията отъ излишни три години на всѣко християнско столѣтие.

Часовничната кула въ Сливенъ ще е правена на ангария, подобно на кулата въ Габрово и другадѣ: согради са столп сѣи на-стоаниемъ и трудо имъ селени Габрово . . . (ibid).